

Zitting 1979–1980, Nr. 62a

15 800 VII

Beleidsdebat over onderwerpen met betrekking tot het Departement van Binnenlandse Zaken inclusief het onderwerp politie

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIES VOOR BINNENLANDSE ZAKEN EN DE HOGE COLLEGES VAN STAAT EN VOOR JUSTITIE^{1 2}

Vastgesteld 19 maart 1980

De commissies wensten bij de voorbereiding van dit beleidsdebat de volgende vragen naar voren te brengen.

INLEIDING

In de memorie van toelichting wordt een interessante beschouwing gewijd aan de figuur van de beleidsnota naast de wet.

1. *Is het wel juist te schrijven, dat omtrent beleidsnota's van gedachten wordt gewisseld met de Staten-Generaal?*
2. *Zou het niet beter zijn geweest als een van de zwakheden van de beleidsnota juist te vermelden dat slechts een beperkte parlementaire behandeling plaatsvindt, te weten in het algemeen slechts in de Tweede Kamer en juist geen gedachtenwisseling met de Staten-Generaal in haar geheel?*
3. *Wil de Minister nog eens wat dieper ingaan op de plaats van de beleidsnota en op hetgeen in de Tweede Kamer de «amenderende motie» wordt genoemd?*
4. *Welke «wetskracht» kent de Minister toe aan de beleidsnota en welke kracht aan de «amenderende motie»?*

GRONDWETSZAKEN

5. *Is de Minister nog steeds de mening toegedaan, dat het gehele pakket van grondwetswijzigingen vóór de periodieke verkiezing van de Tweede Kamer door de beide Kamers der Staten-Generaal behandeld zal zijn?*
6. *Zo ja, kan de Minister dan een tijdschema overleggen?*

¹ Samenstelling: *Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat*: Kolthoff (PvdA) (voorzitter), Post (PvdA), Kaland (CDA), Tjeerdsma (CDA), Feij (VVD), Wiebenga (VVD), Van Kleef (PPR), Kremer (CPN), Meuleman (SGP), Van der Jagt (GPV), Vogt (PSP) en Maris (—)

Justitie: Mw. van der Meer (PvdA), Van Krimpen (PvdA), Diepenhorst (CDA), W. F. de Gaay Fortman (CDA) (voorzitter), Voûte (VVD), Heijne Makkreel (VVD), B. de Gaay Fortman (PPR), IJmker (CPN), Meuleman (SGP), Van der Jagt (GPV), Vogt (PSP) en Maris (—)

² De vaste Commissie voor Justitie heeft uitsluitend voor wat betreft de Politie-aangelegenheden aan de vaststelling van dit verslag medegewerkt.

A. Algemeen

7. *Kan een overzicht worden gegeven van de beleidsvoornemens van de diverse, daarvoor in aanmerking komende departementen ten aanzien van de decentralisatie?*

Ontmoet de coördinerend Minister van Binnenlandse Zaken te dien aanzien van zijn collega's voldoende begrip en medewerking?

8. *Welke invloed heeft het Departement van Binnenlandse Zaken reëel op decentralisatiemaatregelen van andere Departementen? Heeft bij voorbeeld overleg plaats gehad met de bewindslieden van onderwijs over de plannen die daar bestaan ten aanzien van regionalisatie (bij vooreeld bij innovatie basisonderwijs, stimuleringsbeleid)?*

9. *In hoeverre sporen die gedachten met die van de Minister van Binnenlandse Zaken?*

Hetzelfde geldt ten aanzien van de in grote frequentie door CRM uitgevaardigde c.q. aangekondigde «smalle» rijksbijdrageregelingen, ondanks de vaak negatieve en principiële afwijzing van bij voorbeeld de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Raad voor de gemeentefinanciën.

10. *Zou een ver doorgevoerde en versnelde decentralisatie van rijkstaken een alternatief kunnen vormen voor de spreiding van rijksdiensten?*

11. *Welke zijn de mogelijkheden van een overheveling van de gedecentraliseerde rijksdiensten naar de provincie en welke is de ervaring van de Commissarissen der Koningin met betrekking tot de onderlinge coördinatie van deze diensten?*

12. *Bestaan er bezwaren tegen openbaarmaking van de verslagen van de maandelijkse samenkomst van de Minister van Binnenlandse Zaken en de Commissarissen der Koningin?*

Welk is het karakter van deze besprekingen en hoe groot is de invloed van de Commissarissen der Koningin op het beleid van de Minister?

13. *Komen bij deze besprekingen ook onderwerpen aan de orde, waarbij de commissarissen optreden als orgaan van de provincie?*

Komt bij deze besprekingen ook het benoemingsbeleid van burgemeesters aan de orde, en zo ja, ervaart de Minister bij de Commissarissen der Koningin voldoende medewerking om te komen tot een meer evenwichtige spreiding van burgemeesters over de diverse politieke partijen?

14. *Kan de Minister als coördinerend bewindsman inzake het decentralisatiebeleid, een overzicht geven van reeds gehanteerde, dan wel aangekondigde regio-indelingen, als gevolg van een per departement gevoerd, dan wel te voeren decentralisatiebeleid?*

15. *Kan de Minister aangeven wat onder het begrip «regionaal» wordt verstaan? Houdt het begrip «regionaal» voor ieder departement hetzelfde in?*

16. *Kan de Minister een overzicht verstrekken van de in deze kabinetsperiode aangenomen nota's/wetten die in het kader van (een poging tot) decentralisatie aan de provincies taken toebedelen?*

Kan een zelfde overzicht worden gegeven voor de gemeenten?

17. *Kan de bewindsman aangeven in welk opzicht het beleid van zijn departement emancipatoir kan worden genoemd?*

18. *Kan de bewindsman aangeven in hoeverre hij op emancipatoir beleid aandringt bij andere departementen?*

19. *Welke is op het ogenblik de stand van zaken met betrekking tot de reorganisatie van het binnenlands bestuur?*

B. Binnenlands bestuur

1. Provinciale en gemeentelijke herindeling

20. *Welke is op het ogenblik de stand van zaken met betrekking tot de provinciale en gemeentelijke herindeling?*

21. *Acht de Minister de discussie over de provinciale indeling nog steeds zinvol, met name alvorens voldoende zicht bestaat op het toekomstige ta-kenpakket van de provincies?*

22. *Kan aangegeven worden wanneer de memorie van antwoord ver-schijnt met betrekking tot de gemeentelijke herindeling van Zuid-Limburg (15 521)*

2. Beleid met betrekking tot burgemeesters

23. *Welk is het oordeel van de Minister over de positie van de gemeente-raad bij de herbenoeming van een burgemeester?*

24. *Welke zijn de criteria bij een op handen zijnde gemeentelijke herinde-ling voor het al dan niet definitief voorzien bij het ontstaan van burgemees-tersvacatures?*

25. *Wat is er tot nu toe gerealiseerd van het doorstromingsbeleid voor burgemeesters met name buiten het ambt?*

26. *Kan er tegenwoordig gesproken worden van een neiging tot beper-king van die doorstroming tot binnen provinciale grenzen?*

C. Financiën Binnenlands Bestuur

1. Financiële verhouding in het algemeen

Op blz. 26 van de memorie van toelichting wordt met voldoening gewag gemaakt van de Financiële-Verhoudingswet.

27. *Kan de Minister een overzicht verstrekken van de middelen, die buiten genoemde wet om de lagere overheden, direct of indirect, ten goede komen (openbaar vervoer, stadsvernieuwing, calamiteiten, infrastructuur etc.)?*

28. *Neemt het ter beschikking stellen van middelen buiten de Financiële-Verhoudingswet om toe?*

29. *Raakt dit alle lagere overheden of is het beperkt tot de grote steden? Zo ja, is de verdeelsleutel dan wel juist?*

30. *Werkt het op andere wijze ter beschikking stellen van middelen de cen-tralisatie niet in de hand?*

31. *Kan de Minister instemmen met de gedachte dat de financiële relatie van het Rijk met de lagere overheden buiten de Financiële-Verhoudingswet om de decentralisatie in de weg staat?*

2. Gemeentefinanciën

Het is interessant op blz. 27 van de memorie van toelichting een overzicht te zien van de begrotingstoestand van de gemeenten.

32. *Kan de Minister ook een overzicht verstrekken van de meest recente jaarrekeningen van de gemeenten, en zo ja, in hoeverre wijken deze af van de over die jaren verstrekte begrotingscijfers?*

33. *Welke is de procentuele verhouding van het matigingsbeleid van de lagere overheden ten opzichte van de rijksoverheid, exclusief overdrachts-uitgaven, inclusief de laatst aangekondigde ombuiging?*

34. *Welke is de mening van de Minister met betrekking tot de brief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten over de kritieke situatie van de Nederlandse Gemeenten van februari jl.?*

35. *Kan de Minister c.q. Staatssecretaris meedelen hoe zij zich voorstellen de bezuinigingsoperatie – tot een omvang van 250 mln. gulden – voor provincies en gemeenten te doen verlopen?*

36. *Welke zal het standpunt van de Minister c.q. Staatssecretaris zijn, indien de gemeenten deze teruggang in inkomsten, waar mogelijk in verband met de belastingvrije ruimte, volledig compenseren met een verhoging van de tarieven van de onroerend-goedbelasting?*

37. *Is de Regering zich bewust van het langzaam maar zeker verschuiven van de belastingdruk via de onroerend-goedbelasting van de ondernemingen naar de «gewone man», doordat bij de nu volop in gang zijnde of al gedane hernieuwde waardeschattingen de woningen gemiddeld met 100% in waarde zijn gestegen en de zakenpanden gemiddeld met 30%? Is deze ontwikkeling – kostenverhoging o.a. voor de modale en minimuminkomens, waartegenover geen prijscompensatie staat – de Regering welgevallig? Zo niet, worden er bepaalde maatregelen overwogen om op korte termijn deze gang van zaken tegen te gaan?*

38. *Is de Minister voornemens financiële consequenties, die allerlei zaken die de laatste tijd naar de gemeenten worden «geschoven» (bij voorbeeld het uitvoeren van het Honden- en kattenbesluit) hebben, onder ogen te zien en maatregelen te treffen, opdat de uitkering aan gemeenten ter zake wordt verhoogd?*

39. *Wanneer kan de inventarisatie van alle specifieke uitkeringen uit het Gemeentefonds, die de Departementen van Financiën en Binnenlandse Zaken in samenwerking met de Raad voor de Gemeentefinanciën zijn gestart, tegemoet worden gezien?*

Over de financiering van recreatieschappen en de tekorten van onderhoudsfondsen wordt overleg gepleegd met de vier grootste gemeenten en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

40. *Heeft dit overleg al tot resultaat geleid en welke gevolgen zal dit hebben voor de overige gemeenten?*

De Raad voor de gemeentefinanciën heeft zijn jaarlijks advies duidelijk anders opgezet. Blijkens brief van 14 december 1979 waarden de bewindslieden deze aanvulling (stuk nr. 27).

41. *Vinden de bewindslieden die opzet echter ook principieel juist en zo ja, verbinden zij daaraan dan ook consequenties?*

42. *Indien het eerste deel van de vraag negatief wordt beantwoord, welke is daarvoor dan de motivering?*

Op blz. 31 aan de memorie van toelichting wordt aangegeven, dat bij de toepassing van de scholenbouwcirculaires niet van knelpunten is gebleken.

43. *Welke uitgangspunten zijn gehanteerd voor het trekken van deze conclusies?*

3. Pregewesten

44. *Op welke wijze is een begrotingspost «Kosten van reorganisatie Binnenlands Bestuur» en bijdrage in de algemene kosten van pregewesten à f 15 292 000 (post 37) te specificeren?*

45. *Achten de bewindslieden de circulaire F80/U202 d.d. 20 februari jl. betreffende de rijksbijdrage pregewesten voor het jaar 1980 in overeenstemming met de in de Tweede Kamer met overgrote meerderheid aangenomen motie van de leden Mateman-Hermans-Hennekam (stuk nr. 24)?*

46. *Moet uit het feit, dat thans 20% minder aan rijksbijdrage wordt uitbetaald aan de pregewesten worden opgemaakt, dat in samenhang met de plannen tot reorganisatie van het binnenlands bestuur plaats en betekenis van de pregewesten binnen het bestuursstelsel opnieuw in overweging zijn genomen en ter zake een beslissing is genomen (zie memorie van toelichting blz. 37, onder 11.5)?*

47. *Zo ja, wie heeft die heroverweging uitgevoerd en wie heeft ter zake een beslissing genomen?*

48. *Acht de bewindsman deze ingreep in het lopende begrotingsjaar bevorderlijk voor de rechtszekerheid van het personeel dat op grond van goedgekeurde begrotingen in dienst van de pregewesten werkzaam is alsmede voor de taakvervulling op grond van die vastgestelde begrotingen?*

MINDERHEDENBELEID

49. *Is het waar, dat de f 125 mln. gulden die extra ten goede zullen komen aan het minderhedenbeleid een eenmalige extra uitgave ten behoeve van dit beleid is? Zo ja, denkt de bewindsman de problemen in 1980 te kunnen oplossen?
Zijn de in het verleden bij voorbeeld aan Smilde gedane toezeggingen reeds gehonoreerd?*

50. *Kan de bewindsman nadere mededelingen doen omtrent de ontwikkeling van de coördinatie van het minderhedenbeleid sinds de behandeling van de begroting van zijn departement in de Tweede Kamer?*

51. *Ligt het in de bedoeling van de Regering om een beleidsstandpunt te bepalen met betrekking tot het rapport «Etnische minderheden» van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en, zo ja, wanneer is dit te verwachten?*

52. *Kan per departement worden aangegeven welke middelen voor welke activiteiten zijn uitgetrokken in het begrotingsjaar 1980?*

I. Politie

a. Algemeen

53. *Zijn berichten juist als zou «de slag» om de verantwoordelijkheid voor de te reorganiseren politie gewonnen zijn door het Departement van Justitie?*

54. *Kunnen de bewindslieden aangeven welke emancipatoire maatregelen gedurende het afgelopen jaar in het politiebeleid zijn getroffen?*

55. *Wanneer verschijnt het ontwerp voor een nieuwe Politiewet?*

56. *In welk stadium zijn de voorbereidingen?*

57. *Streven de bewindslieden ernaar reeds te komen tot één politiekorps op korte termijn, waarbij de provincialisering eerst in een volgende fase ahangig zal worden gemaakt?*

58. *Welke is de stand van zaken met betrekking tot de voorbereiding van een wijziging van de Politiewet inzake de klachtenregeling?*

59. *Welke is de reden voor het aansluiten bij de grenzen van de rechtbank-arrondissementen van de regio's voor de klachtencommissies?*

60. *Kan een overzicht worden gegeven van gehanteerde en in thans aangekondigd beleid te hanteren regio-indelingen van de politie-organisatie (te denken valt aan districten, regionale klachtencommissies, ontwerpbasis-regeling regionale politie e.d.)?*

61. *Is het de bedoeling deze regio's bij eventueel ter gelegenheid van de reorganisatie binnenlands bestuur nieuw te vormen provincies aan te passen?*

62. *Zo ja, is het dan niet te preferen deze regio's te laten samenvallen, eventueel ook met door andere departementen gehanteerde regio-indelingen?*

63. *Zo nee, achten de bewindslieden een afwijkende regio-indeling dan bevorderlijk voor de doorzichtigheid van het openbaar bestuur?*

64. *Staan de bewindslieden nog op hetzelfde standpunt als op 13 maart 1979 voor wat betreft de reorganisatie van de politie en de reorganisatie van het binnenlands bestuur (zie Handelingen Eerste Kamer, zitting 1978-1979, blz. 510, midden- en rechterkolom)?*

65. *Kunnen de bewindslieden een uiteenzetting geven over het onderzoek van de Rijksrecherche naar mogelijke corruptie, gepleegd door een Amsterdamse commissaris van gemeentepolitie en de onder diens leiding staande narcoticabrigade?*

66. *Waarom was dit onderzoek niet een strafrechtelijk onderzoek?*

67. *Is de burgemeester van Amsterdam voortdurend bij dit onderzoek betrokken geweest?*

Heeft deze ingestemd met de conclusie, welke de procureur-generaal uit het onderzoek heeft getrokken?

b. Sterkte en organisatie

68. *Welke maatregelen heeft de Minister van Binnenlandse Zaken tot dusver concreet genomen naar aanleiding van de twee rapporten van de Projectgroep Organisatiestructuren? Zullen de rapporten in de toekomst nog tot maatregelen aanleiding geven?*

69. *Hebben de beide rapporten ook de Minister van Justitie nog «tot leering gestrekt» wat betreft de organisatie en de sterkte van het Korps Rijkspolitie?*

c. Samenwerking

De samenwerking tussen rijks- en gemeentepolitie op het gebied van de misdaadvoorkoming begint gestalte te krijgen.

70. *Is al enig inzicht te geven wanneer dat zal geschieden voor bij voorbeeld de technische recherche, de criminele inlichtingendiensten, de herkenningsdienst en de drug- en vuurwapenbestrijding?*

d. Automatisering

71. *In hoeverre berust de automatisering bij de politie op initiatieven van de Ministers en op basis van welke wettelijke bepalingen alsmede in hoeverre hebben daarin de burgemeesters zeggenschap?*

72. *Kunnen de bewindslieden uiteenzetten hoe zij zich de ontwikkeling van de automatisering voor de verschillende facetten van het politiewerk denken?*

73. *Is er een schema voor de uitbreiding van het automatisch telefoondistrictenstelsel in rijkspolitiedistricten?*

e. Bewapening

74. *Zijn zowel de rijks- als gemeentepolitie nu voorzien van een aan de eisen van de tijd beantwoordend vuistvuurwapen?*

75. *Welke beslissing is genomen over een z.g. politiekogel?*

75a. *Kunnen de bewindslieden meedelen wie de kosten moet dragen, die gemaakt moeten worden ten gevolge van de invoering van een nieuw politiewapen, zoals aanschaf van nieuwe koppelriemen en tunieken?*

f. Opleiding

76. *Welke maatregelen zijn het afgelopen jaar getroffen ter verbetering van de politie-opleiding met name met betrekking tot de duur van de basisopleiding en de paniekbestendigheid?*

77. *In hoeverre wordt uitvoering gegeven aan de voorstellen uit het rapport van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatie Centrum (WODC) inzake de relatie tussen de primaire opleiding en de politiepraktijk?*

78. *Hebben de bewindslieden een opvatting over de wenselijke ontwikkeling van de primaire opleiding op langere termijn?*

g. Het politie-optreden tegen krakers

h. Uitbouw en realisatie van voet- en fietssurveillance

79. *Is het waar, dat niet alleen personele, maar juist ook materiële tekorten (bij voorbeeld verbindingsmiddelen) een ernstige belemmering vormen voor verdere uitbouw en realisering van voet- en fiets surveillance?*

80. *Welke maatregelen worden genomen om zulke materiële belemmeringen weg te nemen?*

i. Politie-ambtenaren behorende tot een minderheidsgroep

81. *Kunnen de bewindslieden een overzicht geven van het aantal politie-ambtenaren, die tot een minderheidsgroep behoren?*

82. *Op welke wijze denken de bewindslieden dit aantal op te voeren?*

83. *Welk is het beleid ter zake?*

k. Beleid ten aanzien van drugverslaafden

83a. *Volgens de richtlijnen van het Ministerie van Justitie d.d. 4 april 1979 behoeven geïntoxiceerden, die op straat worden aangetroffen, niet meer ingesloten te worden, maar overgedragen aan het thuiskader of aan het sociaal/medisch zorgkader. Wie betaalt van dit laatste de kosten?*

2. Rampenbestrijding en hulpverlening

84. *Zijn de aanwijzingen voor ambtenaren over de te volgen gedragslijnen in oorlogstijd uit 1937 nog steeds van kracht?*

85. *Zo ja, zijn deze aanwijzingen openbaar?*

86. *Zo nee, zijn er latere aanwijzingen gekomen?*

87. *Is de Minister bereid ter zake in het openbaar informatie te geven, opdat over zijn beleid een openbare discussie kan plaatsvinden?*

88. *Welke is de stand van zaken met betrekking tot de voorbereiding van een verdrag inzake grensoverschrijdende hulpverlening bij ongevallen en rampen aan weerszijden van de grens?*

89. *Zijn ter zake al termijnen aan te geven?*

90. *Kan op grond van artikel acht van het ontwerp van wet Regelen betreffende het vaststellen van gemeentelijke rampenplannen (14873) alleen aan Rijnmond en Eindhoven het toezicht op de gemeentelijke rampenplannen door de provincies overgedragen worden of zijn dergelijke overdrachten ook mogelijk voor (pré)gewesten?*

3. Brandweer

91. *Welke maatregelen worden er van de zijde van de Minister van Binnenlandse Zaken genomen om te komen tot een in alle regio's zo goed mogelijk geïntegreerde melding en alarmering (met name door een gecombineerde centrale meldkamer) van de brandweer en het ziekenvervoer?*

92. *Is hier slechts sprake van een «vrijblijvend» interdepartementaal overleg?*

93. *Hoe groot wordt de kostenbesparing van gecombineerde meldkamers geraamd ten opzichte van aparte meldkamers?*

4. Bescherming Bevolking

94. *Welke is de stand van zaken met betrekking tot de hervorming van de organisatie Bescherming Bevolking? Kan de Minister in grote lijnen de meest recente beleidsontwikkelingen schetsen?*

95. *Is het voornemen, dat de Minister heeft ten opzichte van de eventuele opheffing van de BB en het deels overhevelen van de taken van de BB naar de regionaliserende brandweer beïnvloed door de gedachten van de Minister over de reorganisatie binnenlands bestuur?*

OVERHEIDSPERSONEELSBELEID

a. Arbeidsvoorwaarden en inkomen

Trendbeleid

96. *Indien de overheid wil komen tot een inkomensbeleid is dat dan wel goed mogelijk bij het trendbeleid?*

97. *Welk aantal inkomens wordt qua hoogte bepaald door c.q. beïnvloed door het trendbeleid?*

98. *Is het mogelijk aan te geven, welke invloed 1 % meer of minder trend heeft op de rijksbegroting, die van de lagere overheden en op de collectieve lasten en/of premiedruk?*

99. *Is het vanuit de overheid gezien mogelijk dit gebeuren structureel door derden te laten bepalen?*

100. *Welk standpunt neemt de Minister in ten opzichte van afwijkende beloningsnormen, hetzij in werktijden, hetzij in salarisschalen, die optreden bij lagere overheden?*

101. *Is het waar, dat er o.a. als gevolg hiervan een discrepantie is ontstaan tussen de hoogte van de beloning bij verschillende groepen van gemeente-ambtenaren bij voorbeeld in de gemeente Groningen?*

b. Werkonderbreking door overheidspersoneel

102. *Welk is het standpunt van de Minister met betrekking tot werkonderbrekingen van het overheidspersoneel?*

De voorzitter van de vaste Commissie
voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat,
Kolthoff

De voorzitter van de vaste Commissie
voor Justitie,
W. F. De Gaay Fortman

De griffier van de vaste Commissie
voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat,
Dijkstra-Liesveld